

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO XXXV (29)

Štev. (No.) 7

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

19. februarja 1976

Milijonarji...

„Milijon“ je čudna beseda. Za kaj vse jo uporabljamo: za štetje molekul in krvnih teles, za razdalje med planeti, če so nam dovolj blizu, zlasti pa za štetje bankovcev, kadar jih je toliko, da jih ni več mogoče spraviti v žep: pri državnih proračunih, pri bilancah velikih podjetij in celo pri posameznikih, ki so denar tako ali tako prigrisodarili. Dogaja se danes čudo, da smo postali milijonarji tudi navadni zemljani, ki se nam pred nedavnim še sanjali ni, da bomo postali tako „bogati“. Ta čarobna beseda je kakor harmonika: lahko jo stisneš ali pa razpotegneš ko ji izvabljaš glasove: tudi milijon ima lahko različno vrednost.

Mi v Argentini pravimo tej muziki inflacija, ki je dosegla že tak obseg, da dejansko naši mesečni računi dohodkov in, žal, tudi izdatkov dosegajo milijonsko številko. Pa vse kaže, da zgodbi še ne bo konca. Vlada, ki sedaj vodi usodo dežele nervozno išče načine, kako bi zaustavila ta katastrofalni pojav v našem gospodarstvu, pa doslej se vse obljube, da bo kmalu bolje in vsi poskusi, da bi bilo bolje, izjalovili. Vsi poskusi so, kakor moč človeka, ki hoče zaustaviti plaz, ki se je kot drobna kepica začel premikati visoko v gorah, ki pa raste in drvi vedno hitreje navzdol s silo, ki je nevzdržna, dokler se nekeje v ravnini ne razleti na tisoč koscev. Čim večja je strmina, tem hujši je plaz in tem večje razdejavanje, ki ga naredi.

Plaz naše inflacije se je začel na hudi strmini, zato je inflacija taka, da nima para v družini šibkih narodov. Je nekaj podobnega, kakor se je dogajalo v premagani Nemčiji po prvi svetovni vojni. Razočaranje nad izgubljeno vojno je bilo toliko, da se je Nemce po lastilo neko obupno mnenje, da ni mogoče ničesar začeti, da je tako in tako vse izgubljeno. Država pa je tiskala bankovce, kolikor so le premogli stroji. Plače, pokojnine, invalidnine, pa tudi blago v trgovini je šlo iz tisočev v milijone, iz milijonov v milijarde, tako, da ni bilo več časa tiskati bankovcev na obe strani, ampak so jim pustili eno stran belo. Na to stran so natakali v gostinlah pisali račune, kajti bankovec je veljal manj kot košček papirja v trgovini. Inflacija je prišla do katastrofe, kakor plaz, ki ga ni mogoče pravočasno ustaviti. Nekega dne, ves papir ni veljal nič več in Nemci so začeli s tzv. rentno marko, ki je potem obdržala svojo moč skozi desetletje in pol, to pa zato, ker je narod spet dobil zaupanje v novi denar in je temu primerno tudi ravnal z njim. Zaslužil ga je s trdim, kvalitetnim delom, hranil prebitek za bodoče čase in pazljivo sledil upraviteljem državnega premoženja, da so ga upravljali varčno in pošteno. Prva svetovna vojna je Nemce izučila tako, da so po izgubljeni drugi vojni, ko so bile posledice neprimerne hujše kot po prvi, zgrabili za delo in zaupajoč ljudem, ki so jih vodili v dobrem desetletju, ne le pozdravile rane, ki jih je zasekala vojna, ampak se dvignili gospodarsko na tako višino, da je danes nemška marka najzanesljivejša valuta na svetu in nemški gospodarski ugled v svetu tak, kot mienda še nikdar.

Naša inflacija ni posledica vojne. Začela se je takrat, ko so bili dani vsi pogoji, da bi se država razvila v močno, notranje in zunanje politično privlačno in mnogo obetajočo državo; dobila je vlado, ki ji je dalo ljudstvo večino, kot še nikdar nobeni drugi, mednarodni svet je gledal s simpatijo na deželo, ki je nastopila novo dobo svoje zgodovine, dežela nudi neizbrana, pogosto še neizrabljena bogastva svojih polj, gozdov, rudnin, petroleja itd. Pa se je zgodilo ravno obratno.

Zakaj? Gotovo je važen, če ne glavni razlog krize v razmetavanju in nerensnem upravljanju državnega premoženja, češ, mi smo bogati, ničesar nam ne bo manjkalo. Hoteli pristati na zahteve delavcev, so jim z zakonom izboljšali plače, nerensni del delavstva pa je to naklonjenost vlade zlorabljal, sledeč hujskačem z leve, tako da je storil

PREGANJANJE V JUGOSLAVIJI SE STOPNJUJE

ZA OHRANJEVANJE PARTIJSKE OBLASTI

Londonski Times je 30. januarja t. l. izpod peresa Bernarda Levina objavil članek z naslovom: „Če je to liberalni režim, naj ga kar imajo.“ Povod članku je vedno močnejša jugoslovanska propaganda v Angliji, ki ji nasedajo predvsem britanski laburisti, da namreč Jugoslaviji danes vlada režim, „od katerega bi se lahko v Angliji marsikaj naučili“ in da naj bi „Anglija postala druga Jugoslavija.“ Vse to v tem smislu, kakor da to ne bi pomnilo konca svobode in na britanskem otoku, temveč še izboljšavo tega, kar Anglija že ima.

Londonski Times zato ugotavlja, da „bi bilo prav, če o Jugoslaviji objavi nekatera stvarna dejstva, zlasti ker se preganjanje v tej državi že več kot eno leto močno stopnjuje... ker je Tito, boječ se svojega življenjskega konca, sklenil spraviti na krmilo države nasledstvo, ki se ne bo pomišljalo dometi nad naravo in vrednostjo njegove diktature, ki je sicer že dolgo tega povsem brez vsebine in nima drugega namena in cilja, kakor ohranjanje partijske oblasti... Zato s stopnjujočo krutostjo reagira proti vsem tistim, ki zroč v nove možnosti po njegovi smrti, zahtevajo resnične politične reforme ali pa ne delajo drugega, kakor le opozarjajo na nesvobodo, v kateri danes Jugoslavija živi; zato ni dvoma, da ima danes Jugoslavija več političnih jetnikov kakor katera koli druga vzhodnoevropska država, razen ZSSR.“

Pisec nato omenja primer srbskega pisatelja in filozofa Dragoljuba Ignjatovića, ki je bil leta 1974 obsojen na tri leta ječe, ker je v nekem predavanju na seminarju beogradske filozofske fakultete in Srbskega filozofskega združenja kritiziral razmere v Jugoslaviji. Zaradi intervencije zahodnoevropskih literarnih in filozofskih krogov je bil

Ignjatović v manj kot treh letih rešen ječe, toda z uradno navedbo: „zaradi rahlega zdravja.“ Zanimivo pa je, da Mihajlo Mihajlov, ki je resnično bolan, ostaja v zaporih; lansko leto je ponovno dobil sedem let ječe, ker je kritiziral Titov režim ter je zaprt v neogrevani samici.

Ignjatovićevo takratno predavanje je temeljit prikaz razmer v današnji Jugoslaviji in zato ga deloma objavljamo:

„Današnja razprava se vrši v obupnem ozračju: duhovno življenje prebivalstva se suče okoli najbolj banalnega vprašanja oblasti... zaostali smo v poljedelstvu, imamo industrijo, ki ne more tekovati z drugimi industrijami, nizko produkcijo, ki se vedno bolj manjša, inflacija, revno in dezorganizirano zdravstveno službo... množično nepismenost, brezposelnost, hitro bogatenje nekaterih redkih državljanov in obubožanje širokih ljudskih množic... zločinstvo in rope, prostitucije in korupcija, laž kot edino obliko obveščanja... birokracija na oblasti, ki nima nobene opore v ljudeh in se zato boji vseh in vsakogar, živčno reagirajoča in sleherni znak življenja... dopuščajoč svobodo ustvarjanja samo duševnim revežem in kimavcem... medtem ko razumskim ustvarjalcem grozijo s političnimi akcijami... Temu zlu se je treba upreti: sta dve poti tega odpora + zakonita obramba zakonitih pravic do ustvarjanja ali prehod v podtalno aktivnost in ustvarjanje...“

Ker je zgornje ugotovitve izrekel ne kakšen protikomunist, temveč najmanj politični neopredeljenec ali pa celo ideološko marksizmu naklonjeni filozof, so za opazovalca razvoja v komunistični Jugoslaviji toliko bolj zanimive in zgovorne.

Titovska ofenziva na Cleveland

POBRATENJE MED CLEVELANDOM IN LJUBLJANO

Komunistični režim v domovini se že dolgo trudi, da bi pridobil slovenske izseljence v Združenih državah Amerike. Zato organizira obiske ansamblov, oktetov, pevskih zborov, umetnikov, politikov in dr., ki naj pripeljejo zdomske Slovence v titovsko naročje. Posebna tarča v tem pogledu je Cleveland, ki je mesto z največjim številom Slovencev izven domovine. Tjaka prihaja največje število obiskovalcev, ki skušajo na vse mogoče načine pridobiti stare in mlade rojake za komunistični režim, ki vlada v domovini.

Lansko leto so prišli zastopniki komunističnega režima na posebno zamišelj: izrabiti 200-letnico neodvisnosti

ZDA za udeležbo Ljubljane na mednarodni trgovski razstavi, ki bo v Clevelandu. Na tej razstavi naj bi bil odprt ljubljanski paviljon, kjer bi naj bili prikazani v prvi vrsti industrijski izdelki, obenem pa bi se ob tej priložnosti organizirale še kulturne in druge prireditve, in tedaj naj bi se izvršilo tudi pobratenje med Clevelandom in Ljubljano.

Do te zamisli je prišlo — kakor se je sedaj zvedelo — ob obisku predsednika slovenske vlade Andreja Marince v Clevelandu. Tedaj se je tajno ustanovil poseben odbor za pobratenje obeh mest. Nalogo, da to izvede, je dobil neki Božidar Pust iz Ljubljane, ki ni

no pa ne. Ne moremo več na sprehod v Evropo, tudi dopust smio bolj skromno preživeti: ne manjka pa nam ne mesa, ne kruha, ne „kebrača“ in pod streho smo vsi, pa zabavljamo lahko vse vprek in godrnjamo proti vsem, proti naši deželni materi, proti ministrom, generalom in policajem, proti lenuhom, tatovom in koristolovcem. Kaj bi dali naši rojaki tam doma, če bi jim bilo dano, da bi nas lahko posnemali!

Država je kakor velik grunt. Najboljši grunt pride na boben, če ga domači ljudje nočejo obdelovati in če dohodke nesmiselno zapravljajo, češ, mi smo bogati. Pa tudi najbolj zavoženo posestvo je mogoče spraviti na noge, če ga obdeluje pridn, varčen in resen človek. Človeka takih lastnosti čakamo. Naš optimizem nam pravi, da bo prišel, dokler bo še čas.

Mi pa ostanimo resni v gospodarskih podvigih in optimisti v gledanju v bodočnost. Znak pesimizma bi bil, če bi začeli urejati svojo gospodarsko bodočnost z varčevanjem tam, kjer nikakor ne smemo: pri prosveti, pri vzgoji in zlasti ne pri slovenskem tisku, ki nam je danes bolj kot kdajkoli potreben.

K. K.

♦ P. dr. Metod Turnšek

Dne 26. januarja je umrl v celovski bolnišnici pater dr. Metod Turnšek, cistercijanec. Umrli je za sladkorno boleznijo. Na Svečnico se je v Celovcu poslovil od njega s pogrebnim obredom celovski škof dr. Köstner s svojim kanclerjem. Nato so truplo prepeljali na Rebrco v farno cerkev, kjer je bil župnik 20 let. Na dan sv. Blaža je pogrebno opravilo v cerkvi opravil prelat Aleš Zechner, ki je somaševal črno mašo skupno z dobrolovaškim proštom in štrajskim župnikom. Na trgu so se nato zbrali farani ter tudi okrog 30 slovenskih duhovnikov. Štirje cerkveni zbori so se poslovili od njega (trije slovenski in en nemški). Nato so krsto odpeljali v Stično, v njegovo redovno hišo, kjer bo položen k večnemu počitku.

Dr. Metod Turnšek se je rodil v vasi Budina pri Ptujih 1. 1909. Stopil je kot dijak k cistercijanom v Stično in končal klasično gimnazijo v Ljubljani. L. 1934 je pel novo mašo. Doktoriral je na ljubljanski bogoslovni fakulteti l. 1942. V Stični je začel nato razvijati svojo kulturno delavnost kot liturgični pisatelj, etnograf in leposlovec.

Na liturgičnem polju je njegovo delo zaposlovalo urejanje cistercijanskega liturgičnega časopisa živi velci in Božje kraljestvo. Največje delo pa je bilo gotovo celotni prevod misala, ki sta ga pripravila on in p. dr. T. Kurent, izdal ga je v lepi, z zlatom obrobljeni izdaji v obsegu tisoč strani l. 1944 stiški samostan. To je bila izredna knjiga, ki je služila gotovo dvajset let — do novega obrednika —, tako duhovnikom kakor laikom pri daritvah in udeležitvah sv. maše. Turnšek se je nato lotil velike zamisli napisati za Mohorjevo družbo cerkveno leto z nadrobno opisanimi narodnimi običaji pod naslovom Pod vernim krovom. Dva zvezka sta izšla še pred odhodom v begunstvo.

Literarno pa se je tudi že pojavil v stiškem samostanu, ko je za 800-letnico samostana pripravil veliko množično igro za svečani nastop v jubilejnih dneh na prostem v Stični: Potujoči križ. Tudi v prozi se je poskušil s črtico Velikonočno jutro v Kraljestvu božjem.

Po razpadu l. 1945 se je umaknil v Trst. Tam se je takoj ponudil za profesorja na slovenski gimnaziji, kjer je učil zgodovino in zemljepis. Nadaljeval pa je tudi svojo znanstveno, publicistično

„Prvi sestanek“ v Clevelandu

Za dne 16. decembra 1975 je bil sklican „prvi sestanek“ odbora za pobratenje med Clevelandom in Ljubljano. Vabilo je bilo na uradnem papirju mesta Clevelanda (Department of Human Resources). Razpravljanje na tem sestanku je bilo ostro in neollikano s strani ljudi, ki so to zadevo sprožili in jo podpirali. Ker so vajeni diktature, so hoteli diktirati svojo zamisel tudi na svobodnih ameriških tleh.

Po vseh debatah za in proti je imela slovenska javnost vtis, da je bil to res prvi sestanek odbora za pobratenje med Clevelandom in Ljubljano, na katerem naj bi zastopniki slovenskih organizacij v Clevelandu sprejeli predlog ali pa ga tudi odklonili. Seveda take demokracije komunizem ne pozna. Hotel je Slovence v Clevelandu postaviti pred izvršeno dejstvo.

Kaj je pisal „Ljubljanski dnevnik“?

Kako je v resnici potekala vsa zadeva okoli omenjenega pobratenja in kdaj je bil resnični prvi sestanek, o tem se je razpisal „Ljubljanski dnevnik“ že dne 23. julija 1975. Takole poroča: „Konec prejšnjega tedna je odpo-

(Nad na 2. str.)

no in literarno delo. Pisal je v tamkajšnje liste; v Deklaraciji (roman Pri slovenski časti pod psevdonomom Konrad Zelenko), v Tabor (Pot za Dravo), Glavno tržaško delo pa je drama v verzih Država med gorami, drama o pokristjanjevanju karantanskih Slovencev, ter podobno dramo o Samu. V gorici so izšle novele Z rodne zemlje. Tam je izdal tudi dva nadaljnja zvezka Pod vernim krovom (III in IV) ter dva albuma slik etnografske Slovenije, namenjena predvsem ameriškim Slovcem.

Že tedaj je imel stik s Koroško, kamor je pisal novele v Tednik-Kroniko (Junaki mrzle vojne) ter v Koledar Mohorjeve družbe (noveli Blagi obraz domovine ter Zvedel sem za Gorico in Trst). V ljubljanski Družini pa je izhajal roman Med brati.

L. 1956 se je preselil iz Trsta na Koroško ter je stopil v dušebrižnostno službo. Postal je vikar na Rebrci, kjer je zadnja leta živel že v pokoju.

Nenehno je pisal in snoval. Sedaj literarno. Napisal je še več dram v šilerjanskem slogu in z ljudsko etnografskimi prizori. Tako monumentalno dramo o sv. Cirilu in Metodu pod naslovom Zvezdi našega neba, kjer nastopa kar 81 oseb pa še vojske številnih vladarjev. Krst karantanskih knezov je druga taka množična igra iz karantanske pravadnine. In snoval je še nove in lokalne koroške prireditve: Naj živi karantanski knez!

Zadnje desetletje je opustil dramsko pisanje ter se posvetil ljudski in zgodovinski povesti. Tako so si kar sledile zgodovinske povesti: Božja planina, povest o sv. Višarjih, ki je tudi snov nove višarske povesti Na Višarjih zvoni, toda že iz l. 1941. Roman Stoji na Rebri grad, je zgodovinski roman iz svoje sedanje fare (na Rebrci). Črni Hanej je zgodovinska viteška povest iz Dobrle vesi.

Največji krog bralcev pa je zajela medvojna koroška povest Med brati, ki je gotovo njegova najboljša povest. Kakor je sam rekel v intervjujih v Našem Tedniku, so ga zaradi nje njegovi ameriški prijatelji predlagali za Nobelovo nagrado! Je to pač samo dokaz navdušenja, s katerim so bralci sprejeli povest, ne pa resnega podvema. Res pa je tudi, da ima povest pomembno ceneno ter zadovolji tudi literarno izobraženega bralca. Je resnično Turnškov „bestseller.“

Zadnja njegova knjiga je Naš rod in krih, kjer so zbrane novele s Tržaškega, Beneške Slovenije in Koroške. Nekaj teh novel se prevaja že v tuje jezike (francoščino, angleščino).

Pa je morebiti napisal še kaj drugega kot to, o čemer sem pisal svoj čas v Zborniku SS (1955), Jevnikar v tržaški Mladiki (1969 in 1973) in L. Detela letos v Našem tedniku v študiji Koroški slovenski pesniki in pisatelji.

Vsekakor: p. dr. Metod Turnšek se je razvil v enega najplodnejših slovenskih begunskih pisateljev, ki se je usrdil v zamejstvu in postal že resnično koroški pisatelj, tako nekako kot Karel Mauser. Njegovo ime bo povezano v slovenski književnosti z naporom ustvariti slovensko klasičistično dramo nalik Jurčič-Levstikovemu Tugomeru in Medvedovim zgodovinskim dramam, toda z bolj realnim zgodovinskim prijemom, predvsem pa etnografskimi prizori. Pa tudi bo ohranil ime kot pisatelj domačijskih povesti iz koroške zgodovine ter predvsem panorame koroškega trpljenja pod nacisti, ki so mu nazorne priče poljski in ukrajinski preseljenci „med brati“ na Koroškem.

Zdaj je odložil svoje neutrudno pero. Ob slovesu v Trnji vasi se mu je od Društva koroških pisateljev poslovil Janko Messner: „štajerska vas je dala. Slovensko zamejstvo vas je sprejelo. Iz tržaškega zaliva ste prišli med koroške brate. Zdaj odhajate za vedno v svojo slovensko domovino. Pogrešali vas bomo.“

Zamejska pisateljska skupnost je izgubila delavnega človeka.

Tine Debeljak

VOJNO-POLITIČNI ZAPLET V ANGOLI

SENCA NA JUŽNO AMERIKO

Državljanstva vojna v Angoli, ki se je s sovjetsko-kubansko intervencijo spremenila v poraz svobodnega sveta na afriški celini odn. znova pokazala nepriljubljenost zahodnega sveta na žrtve za ohranitev (svoje) svobode, se hitro bliža h koncu. Kubanska vojska je skupaj s silami MPLA zavzela že skoro vso Angolo in prodrla proti jugu skoro do področja velikih hidroelektričnih central severno od angolsko-zambijske meje znotraj Angole. To področje je zasejala Južna Afrika s svojimi četami, da bi branila hidroelektrični kompleks pred morebitnim razdejanjem odn. da bi ohranila kontrolo nad njim, ker daje električni tok tudi Namibiji, ki jo upravlja Južna Afrika.

Kubanci in MPLA so se temu področju približali na skoro 100 kilometrov in trenutno obstali. Južna Afrika je objavila, da ima namen področje braniti pred razdejanjem, tako da so se Kubanci in MPLA ter z njimi Sovjeti znašli pred možnostjo oboroženega spopada z Južno Afriko. Toda ZDA so objavile, da Južni Afriki, zaradi njene rasiistične politike do črncev, ne bodo priskočile na pomoč.

Predno bi prišlo do kritičnega razpeta med Južno Afriko in Angolo odn. Kubo ter Moskvo, so iz Johannesburga prišla poročila o prvih stikih Južne Afrike z MPLA glede možnosti mirne rešitve zadeve. V Južni Afriki se namreč bojijo tudi črnskih demonstracij proti belemu režimu, če bi se Južna Afrika

spopadla z angolsko MPLA odn. s Kubo.

Komunistična MPLA je po nasvetu Kube odn. Moskve sporočila Južni Afriki, da bi bila pripravljena skleniti premirje odn. ustaviti svoje oddelke pred južnoafriško bojno črto v južni Angoli pod pogojem, če Južna Afrika prizna MPLA za zakonito oblast v Angoli. MPLA so kot tako priznale že skoro vse afriške države, dalje Moskva in njen blok, vključno Jugoslavija. Titov režim pomaga MPLA odn. Kubi in Moskvi zlasti s tem, da jugoslovanska tiskovna agencija Tanjug predstavlja uradno komunistično poročevalsko trobilo za MPLA. Tanjug je v Angolo poslal vrsto svojih poročevalcev in sicer v partizanske vrste MPLA in h kubanski vojski.

Najnovejši sovjetski vojni poseg v Angolo je bilo ladijsko topovsko obstreljevanje pristanišča Mocamedes, nakar se je iz ladij izkrcala kubanska vojska in pristanišče zavzela. Sovjeti in Kubanci so izvedli pravo izkrcevalno akcijo, ki jo opazovalci smatrajo za dejansko skupno sovjetsko-kubansko orožno vajo za podobne akcije na drugih obalah afriškega — in nekateri ugibajo — morda tudi južnoameriškega kontinenta. Severna brazilska obala je za takšne kubansko-sovjetsko imperialistične komunistične oborožene podvige manj primerna kakor dolga, samotna argentinska patagonska obala, ugotavljajo vojaški opazovalci razvoja v južnem Atlantiku.

Sodni procesi v Jugoslaviji

STALINISTI NA ZATOŽNI KLOPI

Kakor v vseh diktatorskih režimih z osebnostnim kultom, tako se dogaja tudi v komunistični Jugoslaviji: čim bolj se nezadržno bliža življenjski konec komunističnemu diktatorju Titu, tem bolj njegovi „žaluziji ostali“ partijski privrženci vijak peganjanja nasprotnikov režima, ki jih vidijo vedno več in vse okoli sebe.

Na komunistično Jugoslavijo se danes ozira ves svet: kaj bo s to državo, ko diktatorja Tita ne bo več? Ne motijo se tisti, ki menijo, da bo Moskva intervenirala, če bo le mogla in prav tako se verjetno ne motijo tisti, ki menijo, da Zahod ne bo mignil z mezinčcem, če se bo to zgodilo. Jugoslovanski partiji pa bi seveda najraje videli, da bi vse ostalo pri starem: da bi še naprej nepoteno vladali nad jugoslovanskimi narodi.

Da bi si to možnost, če le mogoče, zagotovili, od časa do časa, zadnja leta pa vse pogosteje prireajo sodne procese proti „sovražniku države“, bери: nasprotnikom režima. Teh je najmanj troje vrst: tkim. stalinisti, t.j. partiji, ki so navadni moskovski vazali, brez

lastne iniciative, komunisti starega kova; partiji-utopisti, ki še vedno živijo v veri, da je komunistična ideologija otvarljiva in zato nasprotujejo vladajočemu korumpiranemu novemu razredu jugoslovanskega državnega kapitalizma; protikomunisti, hrabri neustrašeni junaki svobodne misli in besede, posamezniki sicer, katerih vpliv pa je vedno močnejši in so dejanski začetek konca komunizma.

Tako je v ponedeljek, 9. t. m., jugoslovanska KP postavila pred sodišče štiri hrvaške staliniste, ki so jih zaprli že lanskega julija in več kot pol leta zbirali obtežilni material proti njim. Obtoženi so stare krivde „poskusa rušenja obstoječega reda,“ povrh pa še, da so „s svojimi akcijami hoteli podrediti Jugoslavijo tujemu vplivu.“ Obtožnica dalje pravi, da so „s stalinističnimi emigranti v Vzhodni Evropi pripravljali intervencijo sovjetske vojske v Jugoslaviji po smrti predsednika Tita.“ Na zatožni klopi se nahajajo: bivši hrvaški partijski podpredsednik Dušan Brkić (63), bivši urednik Tanjuga Milivoje Stevanović (64), Radovan Ži-

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Zadnje dni se je politični položaj v Argentini zapletel do take mere, da si tudi najbolj vešč opazovalci ne upajo napovedati konca politične in gospodarske krize, ki se je razpasla v državi. V tem stanju si ne politične stranke, še manj pa vlada niso na jasnem, kaj naj store; pač pa obratno, izgleda kot da bi vsi delali prav obratno, kot bi bilo pametno.

Kot smo že pisali v našem listu, se je, spriču hudo zavoženega gospodarskega in socialnega položaja v državi, med opozicijo vedno bolj utrjala zavest, da je treba temu postopku napraviti konec, pa četudi za ceno politične sodbe gospej predsednici (edini ustavni način, da, poleg proglastitve nesposobnosti, ustavno rešijo problem nezmožnega vodstva države). Vendar je opozicija prešibka, da bi to dosegla. Vladna stranka je ob nastopu imela nadpolovično večino. Ta večina pa se je razblinila kmalu potem, ko so v vladni stranki sami nastala huda nasprotja. Del peronističnih poslancev se je uprl in ne odgovarja več vodstvu. Temu delu, v začetku kaj majhnemu, so se potem pridružili še peronistični poslanci sindikalnega izvora, nakar so nekateri poslanci zavezniških strank v justicialistični fronti (ljudski demokristjani) tudi pristopili k njim, dočim so se Frondizjevi desarrrollisti (MID) sploh ločili od fronte in ustvarili svoj blok.

V tem položaju so se v vladi, katere notranji minister je bil dotlej dr. Robledo (obenem prvi podpredsednik peronističnega gibanja), ki je skušal z diplomacijo zediniti razbiti peronizem, dogodile spremembe, ki so imele kot prvo posledico nezadovoljstvo in upor last-

gić (55) in Ljubomir Radolović. (58), sami stari hrvaški partiji. Vsi so že odsedeli po več let ječe po Titovem sporu s Stalinom leta 1948, pa so po izpustitvi na svobodo nadaljevali v sodelovanju s sovjetskimi agenti z zaroto proti Titovemu režimu in za moskovski stalinizem. Ta proces se, kakor je običaj v komunističnih državah, razvija za zaprtimi vrati, „ker je to v interesu uradne tajnosti,“ kakor je izjavil državni tožilec. Kljub vsemu namreč Tito noče priti umazanega partijskega perila pred vso, komunistično in zahodno, javnostjo. Je namreč v dnu srca vedno solidarn s središčem svetovnega komunizma v Kremlju.

Z obsodbo teh (sicer partijcev), se bo število političnih jetnikov v Titovi Jugoslaviji spet pomnožilo, tako da si bo jugoslovanski komunistični režim še bolj utrdil „častno“ drugo mesto takoj za ZSSR v vrsti komunističnih režimov, ki ima največ političnih jetnikov, kakor je poročal New York Times iz Beograda 22. januarja t. l., dejstvo pa potrjuje tudi londonski Times 30. januarja t. l. v članku izpod peresa Bernarda Levina pod naslovom: „Če je to liberalen režim, naj ga kar imajo.“

murski značaj ohranja Stopinjam nekaj doneskih v prekmurskem dialektu (pa centralno slovenskemu pravopisu), tako prigradnica Vilka Novaka Miklošič Kuzmič, pa pripovedna humoristična zgodba J. Gjurana O Bolgaru Vasiliju, ki zavzema Gomilice, ko pride tja z Rdečo armado, kjer se je končala II. svetovna vojna. Ta predstavlja izvorno pripovedništvo, kakor tudi proza in pesmi J. Kozarja, P. Berdena, U. Peršaka itd. Dr. Eman Pertl posveča za sedemdesetletnico E. Kocbeka spomin, kako so prleški dijaki hodili v avstrijski časih „na Vogrsko“ v Prekmurje.

Stopinje stopajo po zgledu Mohorjevih koledarjev, namenjenih za področje prleško-prekmurske pokrajine ter zato privlačne tudi za naše emigrante iz teh krajev, predvsem Prekmurja. Izredno zanimiv je relief te pokrajine na naslovnem ovitku knjige: od Ljutomera do šentgotharda v Porabju z Mursko Soboto kot središčem.

J. Prešeren: *Marijina družba „Marije Milostljive“ v Trstu*

Msgr. dr. Jože Prešeren se uveljavlja med drugimi v Trstu kot ustanovitelj otroškega lista Pastirček, ki ga ureja že par desetletij, kot vodja slovenskih skavtov ter vodja Marijine družbe Marije Milostljive. Na vseh teh področjih je tudi literarno aktiven. Naš nekdanji vrtec je našel v Pastirčku lepo tržaško nadaljevanje. Manj poznano pa je, da je dr. Prešeren napisal še svoj čas obširen *Skavtski priročnik* (Trst 1963, str. 480!). Ne vem, če ga

nih (peronističnih) sindikalnih organizacij. Čedalje bolj je raslo tudi nezadovoljstvo opozicionalnih strank. V takem ozračju, medtem ko so sindikalisti zastoj iskali stike z oboroženimi silami (za morebitno podporo državnemu udaru?) je vlada z dekretom objavila, da smatra za prvenstveno, še pred volitvami novih državnih, provincijskih in občinskih oblasti, volitve v ustavodajno skupščino in spremembo ustave.

Napoved spremembe ustave v takih okoliščinah je sprožila toliko nasprotij in „zlonamernih“ ugibanj, da je vlada skušala pojasniti svoj namen, pa došle še ni jasno, kaj bo s tem.

Kmalu za tem pa je vlada, morda boječ se, da bi v kongresu prišlo do politične sodbe predsednice, umaknila vse osnutke, ki naj bi jih Parlament odobril v času izrednega zasedanja, in proglastila zaključek tega zasedanja. (Glej zadnjo štev. Sv. Slov.) To se je zgodilo isti dan, ko je država gospodarsko praktično bila paralizirana vsled

TITOVSKA OFENZIVA...

(Nad. s 1. str.)

toval iz Ljubljane eden najagnejših iniciatorjev, organizatorjev in ustvarjalec slovenskega kulturnega življenja v ZDA Božidar Pust iz Clevelanda, ki je obiskal Slovenijo s skupino 250 Amerikancev in glasbenim ansamblom Edija Kenika, predsednika enega slovenskih domov v Clevelandu.

Toda temu bolj ali manj turističnemu obisku je Božidar Pust pridružil še drug namen. Kot pooblaščenec clevelandskega mestnega župana naj bi se dogovoril s Slovensko izseljensko matiko in sekretariatom za mednarodno sodelovanje o pripravah za udeležbo mesta Ljubljane na mednarodni trgovski razstavi, ki bo v Clevelandu ob 200-letnici neodvisnosti ZDA. Na tej razstavi naj bi bil odprt ljubljanski paviljon, kjer bi bili prikazani v prvi vrsti industrijski izdelki, obenem pa bi se ob tej priliki organizirala še vrsta kulturnih in drugih prireditev. Do te zamisli je prišlo ob obisku predsednika IS SRS Andreja Marinca v Clevelandu, ko se je ustanovil tudi poseben odbor za pobratenje obeh mest. In Božidar Pust je prišel na dogovore kot član tega odbora in kot član komiteja za pripravo 200-letnice.

Po vseh logičnih načelih svobodnega razpravljanja in soodločanja slovenske javnosti v Clevelandu pri takšni važni zadevi, bi predstavniki slovenskih organizacij morali biti povabljeni na resnični prvi sestanek, kjer je bil ustanovljen odbor za pobratenje Clevelanda z Ljubljano ob priliki obiska predsednika slovenske vlade Andreja Marinca. Če pa je bil Božidar Pust v Ljubljani samo kot „pooblaščenec clevelandskega župana“, potem naj ima tudi sedaj vso odgovornost za to zadevo

stavke podjetnikov, ki so zaprli v protest proti vladni gospodarski politiki svoja podjetja. Ta stavka se je izvedla preko volje provladne Glavne gospodarske konfederacije (CGE) in to konfederacijo dejansko razbila.

Sedaj je, po mnenju opazovalcev, ustoda države v rokah parlamenta. Vendar se težko, da bi senat ali poslanska zbornica, kaj konkretnega ukrenila, kot doslej še v vseh političnih krizah sedanjega vladnega obdobja nista. To pot sicer ne, ker bi ne hoteli, pač pa, ker ima vlada še vedno dovolj moči, da prepreči dvotretjinsko večino opoziciji in vsak postopek podaljša v nedogled. Kar se pa tiče oboroženih sil, so jasno pokazale, da se ne mislijo vmešavati v politični proces, dokler ne bi bile v nevarnosti temeljne ustanove argentinskega republikanskega življenja.

V takem stanju se opazovalci zaskrbijo ozirajo v bodočnost. Mnogi vedo svetovati, vsi so pa pozabili prerokovati. Prevečkrat jim je že spodsrdilo na ledu spolzkega argentinskega političnega življenja.

samo mestna uprava Clevelanda. Za kaj šele sedaj kličejo na pomoč predstavnike slovenskih organizacij in ustanov?

Stališče demokratičnih Slovencev v Clevelandu

Slovenska demokratična javnost v Clevelandu se sedaj upravičeno vprašuje: Koga je Božidar Pust zastopal v Ljubljani? Clevelandskih Slovencev gotovo ne. Božidar Pusta je domači režim porabil, da v največjem slovenskem mestu v zdomstvu izrazi proslavo 200-letnice neodvisnosti ZDA in organizira režimske prireditve ob plapolanju zastav z rdečo zvezdo.

Demokratični Slovenci vprašujejo sedaj B. Pusta, zakaj ni predlagal pri izmenjavi kulturnih prireditev npr. razstave vsega — in ne samo „naprednega“ t. j. komunističnega tiska v Ljubljani. Zakaj ni protestiral zoper to, da so slovenskemu demokratičnemu tisku (npr. Ameriški domovini) zaprta vrata v domovino?

Pravilno je zapisal Jože Melaher v Ameriški Domovini z dne 6. febr. t. l.: „Če bo zamisel pobratenja Clevelanda z Ljubljano le uresničena in bo letos v Clevelandu tudi neka kulturna razstava, bomo clevelandski Slovenci zahtevali tudi svojo kulturno razstavo, da bodo vsaj tukaj obiskovalci iz domovine imeli priložnost videti široko kulturno razgibanost ameriških Slovencev od začetka naseljevanja do sedanjega časa.“

Pobratenje med režimskimi ustanovami v Ljubljani (drugi sploh ni) in mestom Clevelandom odklanjamo, dokler ne bodo na obe strani vrata enako široko odprta. Ostajamo pa bratje in sestre s slovenskim narodom v domovini.“

Sm R.

Tine Debeljak

Nekaj novejših knjig in publikacij

Stopinje 1975

Tudi to je Koledar, tiskan v Murski Soboti, ki ga izdaja Pomursko pastoralno področje in ga urejuje odbor P. Berden, L. Kozar, Vilko Novak in J. Smej, vsi znani prekmurski kulturni delavci. Nam je prišel v roke šele v drugi polovici lanskega leta.

Ni to zgolj prekmurski zbornik, temveč obsega celotno „pomursko področje“, to je kraj od Ljutomera, Vidma ob ščavnici do Radgone in Prekmurje ter Porabje. Tako je Prekmurje potegneno v tesno zvezo s Prlekijo in Porabjem ter vso Slovenijo. Za uvod v ta četrti zbornik Stopinje pravijo sami o sebi (France Puncer): „Naše stopinje: neobjavljene, polne zanosa, plake, drzne, s krvjo ožuljenih nog zaznamovane, v prešernem plesu poškočne... Dokler smo tukaj doma, se srečavamo, vstopamo v izhrojene gazi. Gradimo mostove z betonom prijateljstva, pošiljamo sem in tja pozdrave. Veselimo se z veselimi, jokamo z jokajočimi... Kam nas peljete, Stopinje? V neznanu, polno skrivnosti vendar gotovo: Očetu domov.“ — Koledar je tako verskega značaja, kar potrjujejo večina člankov (Sveto leto, Gospodov klic, Moje sveto pismo... Statistični pregled verske prakse pomurskega pastoralnega področja itd. itd.). Omeniti pa je treba nekaj člankov, ki imajo trajnejši po-

men kot doneski h kulturni in verski zgodovini teh prleško-prekmurskih župnij. Tako je univ. prof. dr. Vilko Novak opisal delo in pomen Miloša Kuzmiča, z naslovnimi podobami vseh njegovih knjižnih izdaj ter njegov pomen za slovensko Prekmurje. Pa tudi njegove madžarske pesmi (v prevodu). I. Škafar se spominja velikih Prlekov dr. F. Kovačiča in dr. M. Slaviča, in njunih zaslug za osvoboditev Prekmurja. Intervju s prof. dr. Terstenjakom predstavlja sedaj najbolj branega prleškega znanstvenika svetovnega imena ob priložnosti 60-letnice. Dr. K. Bedernjak priobčuje zgodovino župnije Ljutomer in njene cerkve (ter njenih župnikov). P. P. Berden zgodovinski članek o Kobiljem nekdanj in danes. Med dogodki tega leta v tem župnijskem sklopu se omenja obširneje smrt Draga Žička (in njegovega brata Alfonza pred štiridesetimi leti, ki je bil obetajovč prekmurski pesnik, kot „Bogomir“ v Mentorju), zlata maša dr. Ostrca ter zlasti zlata maša nekdanjega državnega poslanca in pozneje verskega administratorja Prekmurja Ivana Jeriča, sedaj 84-letnega najbolj znanega prekmurskega duhovnika, direktnega naslednika župnika Klekla in njegovega dela. Intervju z njim je napisal njegov brat župnik, v katerega so vključeni zanimivi zgodovinski politični podatki za dobo od prve svetovne vojne do zdaj. — Prek-

da, potem pa da obris razvoja teh družb na Slovenskem: prvo moško je ustanovil v Ljubljani pri sv. Jakobu p. Kobencel 1. 1605, prvo žensko pa katehet na uršulinski šoli v Skofji Loki J. Kerč 1. 1858. V Trstu pa je bila prva prav ta Marijina družba Marije Milostljive 22. junija 1899, ki jo je ustanovil A. Štemberger pod hrvaškimi škofom A. Šterkem.

Zdaj je za 75-letnico te družbe msgr. dr. J. Prešeren napisal njeno zgodovino v tej lepo izdani knjižici (str. 140). V nji je lepa zgodovina tudi slovensko-laških razmer, pa verski nastopovanj, kar daje ožji zgodovini družbe samo širši okvir in vsej knjižici večjo veljavo. Razdeljena pa je snov po dobah njenih duhovnih voditeljev, ki so bili: A. Štemberger, Fr. Kosec, I. Omerša in sedaj msgr. dr. J. Prešeren.

Iz te Marijine družbe je zrasel Marijin dom (1912), ki je postal središče duhovnega življenja v Trstu. Sicer pa je vsa zgodovina družbe v njenem apostolskem delu na najrazličnejših področjih versko duhovnega življenja (tisk, šola, vzgoja, petje, igre, skrb za bolnike in za brezposelna dekleta, romanja, misijoni, skrb za duhovniški naraščaj). To apostolsko delo deklet in žena je opisano v knjigi in bogato ilustrirano. Na koncu pa so dodana navodila Mednarodnega odbora za vodstvo vseh Marijinih družb v svetu, ki naj tudi tej Marijini družbi v Trstu dajo smernice za nadaljnjo apostolsko delo v Trstu.

(Bo še)

Novice iz Slovenije

LJUBLJANA — Profesor Ivan Strmole je 23. januarja v Delu v „Pismih bralcev“ predlagal, naj bi v jubilejnih Cankarjevem letu postavili „spomenik“, ki bi ne stal veliko: v Rožni dolini je namreč 18 ulic označenih z rimskimi številkami, te naj bi jih poimenovali po Cankarjevih junakih ali imenih del in bi tako nastala „Cankarjeva četrt“ v Rožni dolini, ki je itak tesno povezana s Cankarjem. Po njegovem imenovanju ulic po književnih osebah ni novost, saj imajo v Ljubljani že Črtomirjevo, Valjahunovo, Hotimirjevo, Tugomirjevo, Pegamovo in Kekčevo ulico. Pripomnil je, da bi podobna imena bila bolj upravičena, kot marsikatero ime ulic v Polju, Dobrunjah, Rudniku in Vrhovcu, obregnil pa se je seveda nad Jeranovo, Svetčevo, Koseskega, Funtkovo in Hrenovo ulico, ki mu ni kakor ne „leže“; ob Koroščevo pa se ni mogel, ker je v Ljubljani itak ni nikdar bilo.

MARIBOR — Simfonični orkester RTV Ljubljana je 14. januarja gostoval v Mariboru. Dirigent Samo Hubad je dobro vodil orkester, ki je najprej zaigral Brittnove Variacije na temo Franka Bridgea, Rapsodije za violino in orkester Marjana Lipovška, poemo Ernesta Chaussona in Šostakovičovo Šesto Simfonijo. Poslušalci so bili navdušeni nad lepim izvajanjem, predvsem pa so nagradili solista volinista Igorja Ozima, ki je v Lipovškovi Rapsodiji naravnost zablestel.

SKOFJA LOKA — Izšel je nov Loški zbornik z zelo pisano vsebino. Štirinajst razprav, ki so vse znanstvenega značaja, povzdiguje vrednost zbornika v obeh domačih in tujih znanstvenikov, zmanjšujejo pa njegovo priljubljenost pri širšem krogu bralcev. Med članki bi morala biti članka o nedavno umrlem slikarju Maksimu Sedeju in o jubileju slikarja Mirka Šubica, pa je sodelavec odpovedal...

MARIBOR — Sedemnajst mariborskih književnikov je nameravalo na občnem zboru 23. januarja ustanoviti Društvo slovenskih pisateljev v Mariboru. Dosedaj je namreč v Mariboru deloval pododbor Slovenskega pisateljskega društva, ki ima sedež v Ljubljani. Mariborčani so svoj namen o ustanovitvi lastnega društva utemeljevali z dejstvom, da je pododbor že več kot deset let popolnoma samostojno razvijal svoje delo: izdajal Dialogue, prirejal srečanja na Štatembergu. Na tem zboru pa so končno, verjetno na pritisk iz Ljubljane, saj je bil navzoč tajnik Društva slovenskih pisateljev Marjan Marinc, odločili ustanovitev posebnega društva. Menda le začasno, toliko časa, da bo ljubljansko društvo prilagodilo svojo organiziranost in pravila zakonu o društvih.

LJUBLJANA — Sedemsto ptic, med katerimi je najlepša Gouldova madina, katere domovina je Avstralija, so člani ljubljanskega društva prijateljev ptic razstavili v prostorih gimnazije v Šubičevi ulici. Razstava, ki so jo odprli 25. januarja, je prikazala tudi mnogo koristnih ptic iz Slovenije.

LJUBLJANA — 23. januarja so v ljubljanskem Litostroju varilci razre-

zali staro železno blagajno: njih presečenost je bilo veliko, ko so se iz blagajne vsuli zlati prstani, zapestnice, zlat pribor in dragi kamni, ki so po grobih cenitvah vredni 800.000 dinarjev. V Delu ne pišejo, od kod so pripeljali blagajno, le da so 9. januarja poklicali podjetje Obnova, naj pride po blagajno, ker so se odgovorni odločili, da jo prodajo za staro železo, ker jim manjka prostora... Ljubljanski jeziki pa seveda bajajo o zakladu: da je last nekoga ruskega emigranta, katerega vdova menda še živi v Ljubljani, da so v blagajni našli dokumente, iz katerih je razvidno, da je zaklad pustil neki bogati Ljubljancin, ki je po koncu vojne pobegnil v tujino. Pravijo, da je sedaj lastnik „družba“, ki naj bi morala varilcem izplačati 15% vrednosti zaklada.

LJUBLJANA — Ljubljanski prometniki so lani odvzeli 4.028 šoferjem vozniška dovoljenja zaradi raznih prekrškov. Tako je vsak 24. ljubljanski šofer prišel ob dovoljenje. Toda precej žalosten je podatek, da je kar polovico odvzemov bilo zaradi vinjenosti...

BISTRICA OB SOTLI — Šola v tem kraju je bila prizadeta ob potresu na Kozjanskem pred letom in pol. Toda posebnih popravil dosedaj še ni bilo in tako so ugotovili, da imajo učilnice podprte s stebri in tramovi in šolarji se morajo kar dobro počutiti v njih...

LJUBLJANA — Cene na ljubljanskem trgu 22. januarja: krompir 7 din, kg. ohrova 16, kg. brstičnega ohrova 40, rdeči radič od 24 do 60 din, motovilec od 40 do 60 din, endivija 10 do 12 din, šopek blitve (acelga) 6 dinarjev, in rdeča pesa 13. (1 dolar — 18 dinarjev.)

Umrli so od 19. do 25. januarja 1976:

LJUBLJANA: Angela Čehun r. Kankelj, 81; Alojz Japelj, up. miz. mojster; Peter Dornik, novinar; Ana Dju-raškovič r. Perpar, up., 84; Mirko Prosen, up.; Ivan Vuga, up.; Francka Presetnik r. Brate, 73; Marija Rigler r. Adamič; Stane Hrast, inž. organ. dela in podpred. zbora obč. skupščine SR Slovenije, itd.; Terezija Dejak r. Cerjak; Jospina Leskovic, up.; Alojz Wajs; Hinko Leskovec, režiser ljubljanske Opere; France Furlan, odvetnik; Franc Kastelic, 66, up.; Franciška Malovrh r. Pečkar; Ivan Šerjak, 86; Franciška Bizjak r. Kodela, 80; Marija Andrejčič, 85; Iva Brezovec r. Pavšek, vd. Kolkaj; Antonija Stugar r. Jeras, up. tob. tovarne; Rozalija Martelanc, up. učit., 86; Milan Klančar; Vanda Pavlin r. Vicečič.

RAZNI KRAJI: Angela Kokalj r. Pokovec, Celje; Franc Lamovšek, Buče; Rudolf Kramer, up. notar, Preska; Vinko Hribernik, vodja prodaje Toko, Domžale; Janez Šparovec, železničar, Grosuplje; Ivan Razdevšek, 81, Senovo; Štefan Rudl, vodja elektr. Vuzenica; Minka Kührar r. Repnik, Murska Sobota; Albert Batagelj, asfalter, Potoče; Štefanija Leiger r. Mueller, Vojna, vas pri Črnomlju; Viktor Dimnik, 85, up., Vevče; Nežka Cimerman r. Slokan; Franc Stržinar, up., Vrhnika; Francka Kvas r. Vidic, Podgorje pri Domžalah; Franciška Jan r. Pretnar, Kovačeva, 89, Bled; Mira Sorn, Celje; Justa Grosičar r. Brlogar, 63, Podkum; Angela Arko, Forme pri Zabnici; Karel Hočvar, up. PTT, 82, Naklo; Ivan Kenda, up. železničar, 85, Podmelec; Adolf Rozman, up., Kamnje pri Boh. Bistrici; Tibor Luthar, 58, Murska Sobota; Drago Predan, Zalec; Jožefa Jakše r. Franko, Kranj; Dane Udovč, šofer, Želimlje; Pavla Šercer, Koper; Tilka Meden r. Mišjak, Begunje pri Cerkljici.

Manifestacija slovenstva v Ameriki

OB 200-LETNICI AMERIŠKE REVOLUCIJE

V dneh med 27. in 31. januarjem se je vršil v mestu Lubbock, Texas, velik vsenarodni simpozij v počastitev 200-letnice ameriške revolucije pod naslovom: „Etnic Literatures since 1776: The Many Voices of America“ (Izseljenske literature od leta 1776 do danes: Glas ameriških izseljenskih skupin). Na simpoziju je govorilo 26 vodilnih strokovnjakov iz vse Amerike, v razpravah in debatah pa je sodelovalo še okrog sto profesorjev strokovnjakov s področja ameriških izseljenskih študij. Simpozij, ki ga je uradno priznala in podpirala Ameriška vladna komisija za praznovanje 200-letnice ameriške revolucije (U. S. Bicentennial Commission), je bila doslej največja izseljenska slovenost te vrste v vsej Ameriki. O njem je ponovno poročalo uradno ameriško glasilo „The Bicentennial Times“, skupaj z drugimi ameriški listi in radijskimi in televizijskimi programi. Celotni simpozij je vodil njegov predsednik, dr. W. T. Zyla, priznani strokovnjak s področja izseljenskih književnosti, ki je dalj časa živel na Koroškem in ima zelo lepo mnenje o Slovencih.

Kot se tako rado zgodi, je simpozij prvotno napovedal le „jugoslovansko izseljensko literaturo“, medtem ko so druge narodnosti, kot npr. Estonci in Litvanci, nastopale samostojno.

Za Slovence je bil po daljšem iskanju in pretresanju povabljen k sodelovanju Slovenski ameriški inštitut — Slovenian Research Center of America, Inc., to je, edina znanstvena ustanova, ki je že zdavnaj zbrala vse potrebno gradivo tudi o slovenskih ameriških pisateljih in pesnikih. Centrov ravnatelj je po prejemu vabila k sodelovanju v sekciji o jugoslovanski ameriški literaturi poudaril, da gre tu za narodno književnost Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in bi bilo zelo žalostno, če bi se na simpoziju dvestoletnice Amerike ne slišal posebej tudi slovenski glas. Vodstvo simpozija je te razloge sprejelo in odkazalo Slovencev samostojno mesto na isti ravni kot angleški, nemški, španski, judovski ali ruski literaturi v Ameriki.

Slovinci smo se izredno dobro izkazali že na razstavi v univerzitetnem muzeju v Lubbocku, ki je bila slovensko otvorjena 12. januarja in je trajala vse do 1. februarja. Čeprav ima preneka druga narodnost svoje dobro podpirane inštitute s plačanimi nameščenci, medtem ko sloni vse delo pri slovenskem inštitutu na idealizmu in osebnih žrtvah sodelavcev, je razstava pokazala, da smo bili ravno Slovenci nanjo izredno dobro pripravljene. Bili smo med redkimi, ki smo imeli lepe velike fotografije vseh svojih vodilnih pisateljev in pesnikov v Ameriki, izredno lepo zbirko njihovih knjig v slovenskem in angleškem jeziku ter v številnih prevodih in bogato zbirko rokopisov, korespondence in drugih dokumentov. Preneka narodnost je imela na razstavi le po nekaj knjig, naša slovenska sekcija pa je bila tako močna, da jo je celo predsednik simpozija javno označil kot eno najboljših.

Po srečnem naključju je bilo predavanje o Slovencih tik pred zaključkom simpozija in se ga je tako poleg otvoritvenega predavanja udeležilo največ poslušalcev, med njimi tudi domala vsi

predavatelji, ki tudi zastopstva univerz in raznih organizacij ter uradna zastopnica ameriške vladne komisije za praznovanje 200-letnice ameriške revolucije.

Predavatelj dr. Edi Gobec je poudaril, kako srečni smo Slovenci, da se na tem vsenarodnem slavju sliši med mnogimi glasovi tudi slovenski glas. V kratkem uvodu je s tujimi viri prikazal visoko raven slovenske kulture. Poudaril je, da sta že dva očeta ameriške neodvisnosti, Thomas Jefferson in Benjamin Franklin do neke mere zadolžena tudi majhnemu slovenskemu narodu in da je sloviti ameriški pisatelj Henry W. Longfellow posvetil eno celo poglavje slovenskemu ameriški učenjaku in pisatelju Smolnikarju. Povedal je, kako je Slovenec Kapus raziskoval ameriški Zapad in bil prvi raziskovalec, ki je poslal v Evropo zemljevid, ki je svetu dokazal, da Kalifornija ni otok, kot so mislili dotlej, ampak del ameriške celine.

Po tem uvodu je razčlenil slovensko ameriško književnost po razdobjih, ideologijah, jeziku in temah in poudaril, da so bili Slovenci kaj močno zastopani na vseh področjih, od religiozne literature, kjer je zaoral globoke brazde škof Baraga, preko katoliške in ideološko nevtralne književnosti do raznih naprednih, socialističnih in končno radikalnih tokov. Uvrščeni so bili v zbirke najboljšega pesništva v Ameriki, kot tudi v zbirke najboljših ertic in med velikane svetovne književnosti. Poudaril je tudi, da so slovenski ameriški avtorji izšli v velikem številu jezikov, ne le v slovenščini in angleščini, ampak tudi v indijanskih narečjih in v slovaščini, češčini, španščini, italijan-

ščini, nemščini, francoščini, hrvaščini, in švedščini, medtem ko je trenutno v tisku poleg več drugih knjig tudi bogata, reprezentativna antologija slovenske ameriške književnosti v angleščini.

Posebno bleščec pa je slovenski doprinos na moralnem polju. Baraga se je boril za ohranitev indijanskih jezikov in kultur in pisal knjige v indijanski sto let prej, ko je Amerika uradno sprejela bolj človečanski in pluralistični odnos do teh prvih Amerikancev. Navajal je še druge primere zaslužnih ameriških Slovencev.

Prof. Gobec je zaključil svoje predavanje z naslednjimi besedami: „Ko Amerika stopa v tretje stoletje svoje zgodovine, se zdijo tudi zanjo primerne besede velikega slovenskega pesnika Otona Župančiča (podane v slovenščini in v Lavrinovem angleškem prevodu):

Kuj me, življenje kuj!
Če sem kremen, se raziskrim.
Če jeklo, bom pel.
Če steklo, naj se zdrobim!

Upajmo, da se Amerika ne bo nikdar zdrobila! Upajmo, da se bo kot kremen vedno raziskrila za vse dobro in da bo močna kot jeklo še dolgo pela v številnih glasovih, med katerimi bo tudi slovenski. Amerika — ta naš narod narodov v družini narodov!“

Udeleženci so sprejeli slovensko predavanje z izjemnim navdušenjem in odobravanjem. Skupaj z razstavo, ki je dobila posebno pohvalo in z obsežnim poglavjem o slovenski ameriški književnosti in njenem doprinosu Ameriki, ki bo tiskano v posebni slavnostni izdaji za 200-letnico Amerike, so se sadi četrto stoletja raziskovanj spet prelili v veličastno manifestacijo slovenstva na enem najpomembnejših vseameriških forumov.

S. R. C.

SLOVENC I V ARGENTINI

Osebnost

Krst. Krščen je bil 14. februarja v cerkvi Marije Pomagaj Marjan Ferdinand Piñero, sin Ricarda in ge. Helene roj. Jeločnik. Botrovala sta ga. Martina Laconte in Emanuel Varela. Krstil je delegat msgr. Anton Orehar.

RAMOS MEJIA

Srebrna maša dr. P. Krajinika

Te dni je prispel na kratek oddih v Argentino dr. Pavle Krajinik, ki je pred kratkim postal župnik na slovenski fari Sv. Cirila in Metoda v Lorainu v okolici Clevelanda v ZDA. Tam je v januarju t. l. slavil svojo srebrno mašo. Farani so mu oskrbeli možnost, da ponovi svoj mašniški jubilej tudi v krogu svoje najožje družine, ki živi v Buenos Airesu in njega okolici (La Reja). Prišel je s svojo sestro Marinko por. Beznik in je bila tako zopet zbrana vsa družina. Tako je ponovil svojo srebrno mašo v Slomskovev domu v Ramos Meiji v nedeljo 15. t. m. Pri prihajanju k oltarju mu je cerkveni zbor zapel tradicionalno slovensko Srebrnomašnik, bod' pozdravljan! na kar je župnik g. J. Škerbec predstavil jublanta in njegovo duhovniško delo tudi med nami, ko je bival v Buenos Airesu, kot župnik ruske cerkvene občine. Med slovensko peto sv. mašo je govoril nato jublanta o svojem duhovniškem geslu ter sreči, da more izpolnjevati Njegovo poslanstvo. Izpolnila se mu je želja, da je ponovil svoj jubilej v krogu svojih najbližjih: očeta, matere, dveh sestera rodnovic in nečakov ter poleg škofje-loških rojakov tudi številnih prijateljev. Po sv. maši je bila majhna pogostitev v Slomskovev domu, pri kateri je v imenu rojakov čestital jublantu dr. Ti-

ne Debeljak. Vsa slovenska skupnost čestita č. g. jublantu, ki bo že to nedeljo, 22. t. m., poletel k svojim faranom.

POČITNIŠKA KOLONIJA V SLOGI

Letos je že četrto leto, ko se zbiramo — po zaslugi zadruge Sloge — na počitniški koloniji. Otrok letos ni prav veliko, a zaradi tega ni nič manj navdušenja, nasprotno, vsak dan je bolj prijetno.

Vsako jutro začenjamo naše delo z molitvijo in z lepim jutranjim pozdravom enega od vaditeljev. Enkrat tedensko pa nam priide kateri od g. duhovnikov maševati, da tako v naravi živimo z Jezusom.

Otroci so razdeljeni v pet skupin. Vsaka skupina si je tudi izbrala svoje ime, tako, da se razlikuje od drugih.

Najmanjša skupina otrok, to so štiritletni, se imenujejo zajčki. Zelo radi se igrajo, hodijo na sprehode, plavajo, rišejo, najrajši pa oblikujejo plastilino.

Druga skupina je skupina petletnih ribic. Tudi ribice se tako zabavajo kot zajčki, razlikujejo se pa v tem, da jim je nadvse všeč plavati tako, da posnemajo svoje sovratnice.

Tretjo skupino tvorijo kanarčki. To so otroci šestega do osmega leta starosti. Njihovo največje veselje so igre, radi se skrivajo, lovijo in razkričijo.

(Nad. na 4. str.)

Dr. Stanislav Mikolič

(2)

Panamá — tišina pred nevihto

Panamskim nacionalistom je prisotnost Združenih držav v kanalski coni trn v peti in se ne morejo sprijazniti z dejstvom, da nad njimi vihra zastava severnoameriških Združenih držav. Tujec ima vsekakor občutek tu v Panami, da bi bil v ZDA koloniji in ne v neodvisni in svobodni Panami. Neštevilni letaki, ki opominjajo prebivalstvo, da je Panama neodvisna in suverena država, izražajo bolj željo kot dejstvo in le še ukrepajo v človeku občutek kolonije.

Obiskal sem obe univerzi: državno (13 tisoč študentov) in novo katoliško Sta. Marija La Antigua (nad tisoč študentov) in na obeh je čut nacionalizma in naperjenost proti ZDA navzočnosti v Panami ena najmočnejših in vsekakor najbolj čustvena sila, s katero bo moral vsak vodilni politik v državi računati. Večji del študentarje in intelektualcev je skrajno nacionalističen, da ne rečem šovinističen. Preprosto prebivalstvo, delavci in trgovci ima-

jo seveda večjo ali manjšo korist od prisotnosti ZDA v kanalski coni in zato vsaj na tihem ne želijo nobene spremembe.

Panama nima rednega vojaštva, temveč le nekaj nad 14.000 mož močno Narodno stražo, ki vrši poleg redne policijske službe tudi druge neobhodno potrebne dolžnosti kot carina, obmejna varnost, obalna služba, in ima tudi letalski oddelek. Ta oddelek obsega menda 20 letal raznih tipov (1 DC-6, 4 C-47, 1 Twin Otter transportno letalo, 6 Cesna, 5 UH-1H Iroquois in FH-1100 helikopterje).

Leta 1968 so bile zadnje bolj ali manj svobodne narodne volitve v Panami po katerih je bil izvoljen za predsednika države dr. Arnulfo Arias. Po komaj 11 dnevih predsedovanja je Narodna straža izvedla državni udar in enostavno odstavila predsednika in na njegovo mesto postavila brigadnega generala Omarja Torrijosa, poveljnika

Narodne straže. Ta je leta 1972 izdal novo ustavo, ki mu daje nadustavno izvršilno oblast za dobo 6-let, oblast, ki je višja in večja od samega predsednika republike, Demetrije Lakasa. Tako je sedaj prva osebnost v državi vrhovni poveljnik Narodne straže, gen. Torrijos in ne predsednik države, ki je na drugem mestu. Seveda le malo ljudi v Panami ve, da Demetrij Lakas, predsednik države, sploh obstoja. Povsod so le slike generala Torrijosa in te ga navadno vedno prikazujejo v bojni opremi.

V sporu Paname z Združenimi državami so vse države latinske Amerike močno na strani Paname in na tisoče in tisoče besed se je že napisalo in se bo še napisalo, v gonji proti yanki imperializmu. A resnici na ljubo, vsa zaveda ni tako enostavna. Zasebno je več vlad južnoameriških držav izrazilo bojazn in zaskrbljenost glede negotovosti, v kateri bi se moglo znajti gospodarstvo večine južnoameriških držav v primeru, da bi bil prehod pod panamsko oblastjo. Bojijo se, da bi panamska Narodna straža ne bila v stanju stalne zagotovitve nemotnega prometa

po prekopu in to iz več razlogov: zaradi številne šibkosti in slabe opreme ter pomanjkanja urejene uprave, da ne omenjamo politizacije oficirskega kadra. Prepričani so mnogi vplivni krogi, da bi v tem stanju kanal bil silno lahko ranljiv, ker bi se vsaki ekstremistični grupici moglo posrečiti z lahkoto sabotirati prekop in onemogočiti redno plovbo.

Vzemimo primer Ekvatorja. Trije glavni izvozi, namreč banane, kava in kakao — skupno 82% vsega izvoza — so izvozi, ki morajo iti skozi panamski prekop, bodisi v Evropo ali v vzhodni del ZDA. In enako: nad 80% vsega uvoza v Ekvator iz Evrope in ZDA pride v državo skozi panamski prekop. Do sedaj in pod ZDA upravo, je ta prekop varen in stalno odprt ladjam vseh zastav sveta brez vsakih političnih šikan in sorazmerno zelo poceni. Mnogi vplivni krogi v Južni Ameriki se privatno bojijo, da bo temu prej ali slej konec, ako bi kanal prišel pod panamsko oblast in njih mogotcev in zato na skrivaj upajo, da bodo ZDA obdržale tudi v bodoče njih kontrolo nad prekopom. Formalno pa seveda kričijo

proti yanki imperializmu in točijo krokodilove solze. In čim bolj glasno kričijo in se pritožujejo nad ameriško hegemonijo, tem bolj se zavedajo, da je od tega stanja v veliki meri odvisno njih gospodarsko blagostanje.

In kaj bo prisiljen napraviti general Torrijos, ki je prišel na oblast z obljubo, da bo vrnil Panami suverenost nad prekopom, a sedaj živi in more upravljati državo in Narodno stražo z denarjem, ki ga redno prejema od ZDA, ki omogočajo redno plovbo skozi prekop?

Kaj, če ZDA ne zapustijo prekop kot hoče Torrijos in kot to hočejo panamski nacionalisti in šovinisti? Kaj, če ZDA zapustijo prekop? Se bo zgodovina Sueškega prekopa ponovila? V enem kot v drugem primeru bodo posledice težke in bo velika nevihta. Sedanje zatišje je uvod in predigra te nevihte, ki je pred nami in je, kot vse kaže, neizogibna, razen ako seveda damo možnost pameti, da zmaga.

19. prosinca 1976. leta.

Sacred Heart University
Bridgeport, Connecticut

Olimpijski ogenj v Inomostu že gori

Končno so zadonele olimpijske fanfare; izbrani športniki vsega sveta so se, za svojimi narodnimi zastavami, začeli pomikati v areno, do zadnjega kotička napolnjenega olimpijskega stadiona na veliko smuško skakalnico — Berg Isel. Prizor je veličasten in glasovi stoterih pevcev, ob spremljavi godbe, dajo dogodku še posebno praznično obeležje. Zastave 38 narodov plapolajo v spredu in množica navdušeno pozdravlja. Na čelu korakajo Grki — moštvo domovine olimpijskih iger. Sledi Andora, ena najmanjših držav. Argentina je na tretjem mestu. Za modrobelo zastavo korakam tudi jaz s svojimi sinovi. Človeka vsa ta obredna slovesnost kar prevzame — vendar, to niso več sanje, kot tedaj, pred 40 leti tam pod Ajdovščino. Tokrat sodelujemo na otvoritvi 12. olimpijskih iger. Slavnost otvoritve se stopnjuje od trenutka do trenutka, in doseže svoj višek, ko zagori v ogromni žari olimpijski ogenj, v katerem znamenju se bodo začele borbe v vseh panogah zimskega športa.

V toliko za uvod in pozdrav vsem svobodnim Slovincem širom sveta s tega največjega zimskošportnega festivala, na katerem smo zastopani, sicer neuradno, tudi mi.

O nadaljnjem poteku tekmovanja bo v dnevnem časopisu in TV dovolj poročil. Za danes naj omenim še to, da

V SLOVENSKEM DOMU V CARAPACHAYU

bo na *pustno nedeljo*, 29. t. m. po sv. maši, ki bo ob 11.30 za raj. Vilka Cudermana, pripravljeno *družinsko kosilo*.

Popoldne in zvečer pa bo *pustna zabava* za starejše in mladino pri kateri sodeluje *Slovenski instrumentalni ansambel*.

Senčni vrt, dobra postrežba in priznani pustni krofi. Rojaki, prijatelji našega doma in ljubitelji zdrave in poštene zabave, prisrčno vabljeni!

smo prestali že dva olimpijska krsta. Kot prva tekma olimpiade je bil tek na 30 km in tu se je naš Marko s časom 1:50, kar je rov argentinski rekord, kar dobro plasiral. V smuku pa je Rosenkjer zasedel za nas odlično 31. mesto. V nedeljo pa nas čaka druga preizkušnja: tek na 15 km, kjer bodo startali vsi trije bratje: Matjaž, Marko in Martin. To bo tudi naš zadnji nastop na igrah. Po olimpiadi imamo v načrtu udeležiti se tudi juniorskega evropskega prvenstva v Liberecu na Češkem — o tem pa pozneje.

France Jerman

Slovinci v Argentini

POČITNIŠKA KOLONIJA (N. s 3. st.) Pri ročnem delu so že naredili prekrasne okvire slikam. Izkazali so se prave umetnike!

Najstarejše deklice, od devetega do trinajstega leta, so srne. Boje se telovadne ure, ker veliko delajo s trebušnimi mišicami. Na sprehodih nabirajo suhe veje, storže in podstavke, da potem sestavljajo ikebane.

Večji fantje se istovetijo z divjimi levi. Prav vsak dan opozarjajo druge skupine, da grejo na *presenečenje*. Značilnost te skupine je, da dokaže svojo moč; pri ročnem delu pa rezljajo lepe stenske obeske.

Kanarčki, srne in divji levi so pa zelo nadarjeni za plavanje. Tako je že veliko polžkov dobro preizkusilo izpit in so postali želve. Kmalu bodo že delfini. Vsak dan zaključujemo z molitvijo in se zahvalimo za tako lepo preživetje dan.

kj

Prof. dr. JUAN JESUS BLASNIK

špecialist za ortopedijo
in travmatologijo

Marcelo T. de Alvear 1241, pta. baja
Capital Federal
Tel. 41-4413

Ordinira v torek in petek od 17 do 20.
Zahtevati določitev ure na privatni
telefon 628-4188.

RUTA 205 FTE. ESTACION
TEL. 295-1197

AVDA. 25 de MAYO 136

ALMAFUERTE 3230
a 1 cuadra Municipalidad

AVDA. PAVON/H. YRIGOYEN 8854/62
TEL. 243-2291/3058 (Entre Boedo y Sáenz)

Opozarjamo, da imamo v Lomas de Zamora, v našem novem velikem lokalu, vedno na razpolago najfinejše pohištvo.

OBVESTILA

NEDELJA, 22. februarja:

Na Pristavi v Castelarju 8. pristavska tombola.

SOBOTA, 28. februarja 1976:

V Slovenskem domu v San Martinu velika pustna prireditev s sodelovanjem Slovenskega instrumentalnega ansambela.

NEDELJA, 29. februarja:

V Slov. domu v Caapachayu pustna družabna prireditev. Sodeluje slovenski instrumentalni ansambel.

V Našem domu v San Justo popoldne pustna prireditev. Sodeluje Duc in altum.

SLOMSKOV DOM vabi na veselo pustovanje s plesom ob zvokih priznanega orkestra „Duc in altum“. Prireditev prične ob 20. uri, zaključek ob 1. uri. Na pustni torek, 20. marca: na svideenje na prijetnem vrtu Slomškovega doma!

II. SLOVENSKA FOLKLORNA TOMBOLA v Slomškovem domu bo v nedeljo 28. marca. Vse rojake vabimo, da si nabavijo kartice v predprodaji. Tombola bo po bogastvu in številu tipičnih narodnih dobrotk edinstvena.

SLOVENSKI DOM
V SAN MARTINU

Velika pustna prireditev

na putno soboto, 28. februarja
ob 21

Sodeluje:
Slovenski instrumentalni ansambel

SDO SFZ

SLOVENSKA VAS

te vabita na

PUSTNO VESELICO

V PONEDELJEK, 1. MARCA

OB 20. URI

sodeluje „CHAUCHAS“
discoteque

EZEIZA

C. SPEGAZZINI

SAN JUSTO

LOMAS DE
ZAMORA

TOREK, 2. marca 1976:

V Slomškovem domu ob 20 pustna veselica s sodelovanjem orkestra „Duc in Altum.“

NEDELJA, 28. marca 1976:

V Slomškovem domu tradicionalna tombola.

DRUŠTVENI OGLASNIK

Slovenska radijska oddaja je vsako nedeljo ob 19.05 uri. Traja 25 minut, je na radio ANTARTIDA.

Učiteljska seja bo zadnje sredo v februarju, t. j. 25., ob 20 v prostorih Zedinjene Slovenije. Vsi vabljeni!

Odbor „Gallusa“ sporoča, da bo letos obnovil svoje delo v Mladinskem zboru in tako ustregel številnim prošnjam, ki jih je prejel od rojakov. V zbor se lahko prijavijo vsi vsaj osem let stari otroci, ki imajo posluš in veselje do zborovskega petja. Prijave in sprejemni preizkusi bodo 14. 21. in 28. t. m. (sobote) od 10. do 12. ure popoldne v Slomškovem domu, kjer lahko dobite tudi vse informacije o bodočem delu novega zbora.

NAŠ DOM SAN JUSTO

TE VABI,
DA SE PRIDRUŽIŠ OBISKU
SLOVENSKIH MORNARJEV
NA GOSTOLJUBNE
HAVAJSKJE OTOKE

V NEDELJO, 29. FEBRUARJA,
POPOLDNE.

NA OTOČJU BO PRISTAL TUDI
„DUC IN ALTUM“

8. PRISTAVSKA TOMBOLA

22. FEBRUARJA OB 16.30

Parkiranje na mladinskem svetu

Po tomboli PUSTNI PLES

Diskoteka Woodstock

Tudi po zadnjih spremembah obrestne mere na finančnem trgu so naložbe pri nas še vedno najbolj ugodne. Poleg znatno zvišanih obresti bomo odslej iste obračunavali vsakih 6 mesecev in sicer 30. junija in 31. decembra. Pa ni važna samo višina obresti, ampak tudi:

- 1) Kdaj lahko dvignete svoj denar?
V Slogi takoj!
- 2) Vam druge finančne družbe posodijo denar, če ga potrebujete?
Sloga vam ga in po ugodnih pogojih!
- 3) Kaj store druge finančne družbe za gospodarski prosvetni napredek Slovencev v Argentini?
Sloga že 20 let na različne načine sodeluje s slovensko skupnostjo v Argentini.

TOREJ: SVOJI K SVOJIM!

V SLOGI JE MOČ!

KREDITNA ZADRUGA „SLOGA“ z. z. o. z.

Bartolomé Mitre 97

T. E. 658-6574

Ramos Mejía

Uradne ure v ponedeljkih, sredah in petkih od 15. do 19. ure

Ludvik Puš

(51)

NA DOLGO POT

Vzel je picico iz ust, jo iztrkal na pepelnik in čakal mojega odgovora.

„Ravnal sem, kakor mi je velevala dolžnost do naroda, brez ozira na posledice. Nikdar nisem ničesar storil, kar bi moglo biti označeno kot zločin proti mojemu narodu ali kot zločin v katerem koli oziru. Okoliščina, da je v deželi vladal okupator, je povzročila obtožbo kolaboracije s sovražnikom.“

„Kolaboracija je očitno edino orožje, ki ga komunisti v domovini vtihtijo zoper svoje politične nasprotnike. Ozmerjati v takih okoliščinah nekoga za narodnega izdajalca, je zelo poceni in skrhanoro orožje. Cilji naše borbe zoper komunizem na naši zemlji in cilji nemških hitlerjanskih armad se niso prav nič krili. Na prste ene roke bi prestali Slovence, ki so resno mislili, da se je narod vzdignil zoper komunistično OF zato, da bi pomagal Nemcem do zmage. Tako misel je absurdna! Noben razgledan in resen človek med Slovenci po kapitulaciji Italije, na katere vojno silo itak nismo veliko dali, in po poznejšem izkrcanju zavezniških armad v Normandiji ni mislil drugače kot da je Hitler vojno definitivno zgubil. Jaz osebno sem tako mislil že po ustavitvi nemških čet pred Moskvo pozimi l. 1941. Ali ni brezprimerno nesmiselno, naravnost šarlatansko nam

očitati kolaboracijo v prid zmage nemškega orožja? Mi Slovenci smo imeli svoje račune med seboj brez ozira, kdo je bil okupator v deželi. Pričakovali smo razumevanje in končno pomoč v zmagi zapadnega orožja, v katero smo brezpogojno verovali, od vas Angležev in Amerikancev. Na žalost je prevladala oportunistična politika, pomoč so dobili po Stalinovi volji komunisti, mi smo — zgubili. Zaradi tega stojim sedaj tu pred vami, Sir, pričakujoč vaše odločitve glede moje usode.“

Moje besede so ga nekoliko prizadele. Za trenutek se je zamislil, nato pa rekel:

„Na svojem položaju imam možnost in pravico, da vas izpustim na svobodo. In to je, kar nameravam sedaj storiti. Kajti iz vsega, kar sem mogel po svojih natančnih poizvedbah in informacijah o vas zvedeti, sem spoznal, da v tem, kar ste med to vojno delali doma, ne vidimo mi Angleži nobenega zločina podobnega dejanja. Zato pojdite svojo pot na kateri vam želim znanaprej vso srečo.“

Pričakoval sem zaželjene besede, pa me je vendar silno prevzela, ko sem jo zaslišal. Teško je razumeti in prav vrednotiti človeško emocionalno doživljanje ob vratolomnih obratih, kadar se v pol uri položaj zaokrene tako, da s

poti, ki pelje v roke sovražnika, hipoma stopiš na pot v svobodo. Hotel sem nekaj vrednega reči, pa mi je govor zamrl na ustnicah. Samo rahlo sem se priklonil, on je razumel in sprejel priklon namesto besede, rekoč: „Allright“ in pokazal na stol, naj še nekoliko sedem.

Spet je vzel v roke usnjati etui in iz njega basal tobak v pipo, medtem pa dajal navodila, kako naj pot v svobodo nastopim. Priznal je, kar sem že dolgo vedel, da se del moštva in oficirjev v njegovi policiji stalno brati z jugoslovanskimi komunističnimi zastopniki in emisarji, da jim gre v vsem na roko. Obojni mi bodo sedaj nevarni, ker bodo razočarani, da jim je ušla toliko zaželjena riba. Gotovo se mi je čudno zdelo, je razlagal, da me je dal privedi semkaj v sredo, ko so uradi zaprti. Tako je ukrenil zato, da ne bo tu nikogar, ki bi utegnil njegov načrt prekrizati s tem, da bi še imeli priložnost opozoriti sovražnike name, da bi me zasledovali in prijeli na ulici. Če bi se tega ne upali, bi vsaj dali jugoslovanskim špijonom informacije o kraju mojega zadrževanja, da bi me sami ujeli in odpeljali.

„Mreža takšne angleško-jugoslovanske kooperacije je na široko in zelo na gosto razpredena.“ je razvijal svojo analizo. „Zato ne boste tu v Celovcu in bližnji okolici nikjer na varnem kakor hitro se razve, da ste na svobodi. To se bo zgodilo že jutri, zgodi pa se lahko celo danes, če vas na cesti sreča člo-

vek iz njihovega kroga, ki vas pozna. Važen je zatorej pozitiven odgovor na vprašanje: Ali vam je mogoče takoj skriti se na popolnoma varen kraj, kjer vas ne bo nihče izdal?“

„To mi je mogoče,“ sem odločno odvrnil. Vedel sem namreč, kam se bom zatekel.

„Drugo je: Ali predvidevate zanesljivo, da vas že jutri kdo od vaših prijateljev lahko skrivaj odpelje iz Celovca in skrije na varnem mestu kje na deželi? V mestu vam ni varno ostati niti en dan več, zaradi jugoslovanskih ovađuhov. Ko boste v varnem skrivališču, bodo vaši prijatelji morali vse potrebno ukreniti za vaš odhod iz angleške cone. Le na ta način se boste popolnoma izotali iz te mreže.“

Ko sem z gotovostjo zardil, da je izvedljivo kar pravi, in se bo tako zgodilo, je po kratkem premolku vzkliknil:

„Allright! sedaj pojdeva skupaj na ulico, tam bova do vogla prve prečne ulice hodila drug ob drugem tako, kakor da sva popolna tučca. Na uličnem križišču bom jaz brez vsakega slovesa zavlil v stransko ulico, vi pa boste pot nadaljevali naravnost. Nobene pozornosti ne smeja zbuditi, če naj se stvar izpelje, kakor treba.“ Vstal je, pobrisal drobce fajfnega tobaka z mize, stopil k meni in mi krepko segel v roko. Nato sva odšla: jaz v svobodo, pošteni Anglež pa po svojih potih.

Svoboden! Ali res, ali so le lepe sanje? Ko sem srečaval ljudi na hodniku in se jim umikal, sem videl, da je res.

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Miloš Stare

Director: Tone Mizerit

Redacción y Administración:

Ramón L. Falcón 4158

1407 Buenos Aires

Argentina

T. F. 69-9503

Uredniški odbor:

Miloš Stare, Pavel Fajdga,

dr. Tine Debeljak, Slavimir Batagelj

in Tone Mizerit

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824
Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual N° 1.311.428

Naročnina Svobodne Slovenije za l. 1976 za Argentino \$ 1.400.— (140.000), pri pošiljanju po pošti \$ 1.450.— (145.000); ZDA in Kanada pri pošiljanju z avionsko pošto 20 USA dol.; obmejne države Argentine 12 USA dol.; Avstralija 25 USA dol.; Evropa 23 USA dol., ZDA in Kanada za pošiljanje z navadno pošto 15 USA dol.; Evropa 17 USA dol.

Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, 1101 Buenos Aires, T. E. 33-7213.

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL
CASCANTE

Escribano Público

Congallo 1642 Buenos Aires

Pta. baja, ofic. 2

T. E. 35-8827

(Bo še)

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO XXXV (29)

Štev. (No.) 8

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

26. februarja 1976

Sila brezboštva

Spominjamo se na tiste čase, ko so pred več leti po svetu z navdušenjem razglašali veselo vest, da se je našla pot do sporazuma med Vatikanom in Jugoslavijo, prvo komunistično vladano državo, ki želi urediti svoje odnose do katoliške Cerkev v obliki in obsegu, ki bo sprejemljivi za obe strani. Potem so obširno pisali o sporazumu, ki nosi ime „protokol“, in je bil slovesno podpisan. In še so s še večjim navdušenjem omenjali nekaj kasneje, da je na povabilo papeža Pavla VI. prišel na uradni obisk v Vatikan sam predsednik Jugoslavije Josip Broz in da je za časa obiska v Vatikanu vihrala zastava z rdečo zvezdo.

Na splošno je iz teh poročil in komentarjev odsevala misel, da je bil s tem aktom sporazuma prebit led komunističnega mrzlega oklepa okrog vprašanja verske strpnosti, če že ne svobode, za ves komunistični svet in za vse veroizpovedi. Odsev te domneve po svetu je povzročil pričakovanje boljših časov za molčečo in trpečo Cerkev onstran železne zavesne in v prenekatem človeku utrdil prepričanje, da se bo tamkaj bojevito brezboštvo uneslo in pomirilo, če že ne ustavilo. Svet je že tako narejen, da se rad oklene v težkih časih, kakršnih eden je versko preganjanje in zatiranje pod komunizmom, vsake rešilne bilke, pa naj bo še tako šibka, neznatna.

Tito se je nekaj let po podpisu protokola sedaj spravil prav odločno nad verske ustanove v svoji deželi, in prvi vrsti nad katoliško Cerkev, ki jo ima njegov režim za najbolj nevarnega nasprotnika. Saj je 26. novembra lani general jugoslovanske armade Djoko Jovanović, predsednik koordinacijskega odbora za ljudsko samozaščito, dobesečno izjavil: „Borili se bomo zoper razrednega sovražnika... in zoper delovanje Cerkev in bomo imeli vedno v mislih, da je politični nasprotnik neprestano aktiven.“

Da bo imelo poostreno zatiranje Cerkev legalno osnovo, je Tito odločil, da je treba poostri dosedanje zakonite določbe o „svobodi vere.“ Njegov ukrep so z veliko vestnostjo vzeli na znanje in ga začeli izpopolnjevati zlasti komunistični vodje v Sloveniji. Izdelali so osnutek novega verskega zakona za Slovenijo v pristojnih odborih skupščine in Socialistične zveze delavnega ljudstva (skrivališče za partijo!) ter ga pokazali režimskemu duhovniškemu društvu, niso ga pa predložili v oceno za morebitne spremenjvalne predloge slovenski škofovski konferenci, ki je edina pristojna v imenu Cerkev zastopati njene pravice in koristi. S tem so Cerkev globoko ponižali.

Dosedanjemu zakonu o verskih skupnostih za Slovenijo sta dodana dva nova in huda člena. Čl. 5 novega zakona pravi: „Prepovedano je v okviru verskih skupnosti ali njihovih organov organizirati in opravljati dejavnosti splošnega ali posebnega družbenega pomena in ustanavljati organizme za tako dejavnost.“ V drugem členu je določeno, da se prekrški zoper določila tega zakona kaznujejo z zaporno kaznijo do treh mesecev. Po starem zakonu ni bilo zaporne kazni, le kazen z globo.

Kaj spada pod „dejavnosti splošnega ali posebnega družbenega pomena“, je obrazložil Tone Poljščak, podpredsednik komisije za vprašanja verskih skupnosti: organiziranje osnovnega, srednjega in visokega šolstva, izobraževanje na delovnem mestu, kulturne dejavnosti, zdravstvo in socialno varstvo, otroško varstvo, šport in rekreacijske dejavnosti... To razlago je dopolnil predsednik Verske komisije Rudi Čačinovič z izjavo: „Smo in bomo proti javnemu nastopanju verskih skupnosti v karitativni dejavnosti...“

Kdor se globlje zamisli, bo spoznal, da je namen zakona še bolj kot doslej omejiti delovanje Cerkev na strogo versko področje znotraj cerkvenih zidov in preprečiti vsako pojavo Cerkev izven svetišča. Zabraniti hočejo tudi vsako delovanje na dobrodelnem področju, ki pomeni eno bistvenih dejavnosti vsake

SLOVENŠČINA ZOPET PREGANJANA

V naši predzadnji številki smo z žalostjo zabeležili dejstvo, da novi tržaški župan ni dovolil v občinskem svetu uporabe slovenskega jezika, katerega se je, kot naravne pravice, hotel oслуžiti svetovalec slovenske skupnosti Dolhar. Posledica takega postopanja je bila huda reakcija Slovenske skupnosti, ki je prek svojih izvoljenih predstavnikov v deželnem svetu Furlanije-Juljske krajine ter v tržaškem občinskem in pokrajinskem svetu odločno načela vprašanje rabe slovenskega jezika v izvoljenih javnopravnih organih.

Ker je enakopravnost slovenskega jezika z jezikom večinskega naroda ena temeljnih točk političnega in narodnostnega programa Slovenske skupnosti, je samo po sebi umevno, da je slovenska stranka z vso potrebno doslednostjo šla v novo ofenzivo za svojo naravno pravico, ki je sicer predvidena tudi v republiški ustavi in v statutu deželne države.

V deželnem svetu je poslanec Slovenske skupnosti dr. Drago Štoka načel to vprašanje.

Kot se je zgodilo nekaj dni poprej, tako je tudi v deželni zbornici vstal demokrščanski prvak Coloni in zagovarjal kaj čudno stališče. Dejal je, da je predlog dr. Štoka v nepristojnosti deželne države, češ da sta samo parlament oz. vlada pristojna za ta vprašanja. Njegovemu stališču so se pridružili še socialdemokrati, republikanci in misovci.

Predlog za upravičenost zahteve po slovenskem jeziku v deželnem svetu je zagovarjal dr. Štoka, ki je imel daljši govor, v katerem je z vso odločnostjo zavrnil stališča DC, PRI, PSDI in MSI.

Dejal je, da je že stokrat razložil v zbornici, zakaj zahtevamo Slovenci priznanje pravice uporabe svojega materinega jezika in da preveč ceni dober spomin svojih kolegov, da bi ponovno in ponovno ponavljal vedno iste stvari. Omenil je dejstvo, da lahko v svojem jeziku govore v deželnem svetu Francozi v Dolini Aosta ter Nemci na Južnem Tirolskem, samo Slovenci tega ne smemo.

Obdelal je pravno plat vprašanja in zatrnil, da je 3. člen deželnega statuta zelo jase in zaščiti slovenske manjšine in da je potemtakem deželni svet povsem pristojen v odločanju za rabo slovenskega jezika. Če tega ne bo storil, pomeni, da ni politične volje s strani večinskih strank, kajti če je politična volja, potem ni več nerešljivih problemov, je dejal slovenski svetovalec.

Apeliral je nato na vest posameznih svetovalcev in rekel, da bi bil nasproten glas slovenskemu jeziku danes nekaj absurdnega in krivičnega za Slo-

prave verske skupnosti. Vatikanski koncil pravi: „Sv. Cerkev si dela ljubezni lasti kot svojo dolžnost in pravico, od katere ne more odstopiti.“ Kako neki bo v tej točki funkcioniral protokol?

Bolj kot v katerikoli satelitski deželi in celo v Sovjetski zvezi sami, nastopa partija proti veri v Jugoslaviji, trdi dopisnik lista The New York Times iz Beograda. Bolj kakor poprej se je oblast v tej deželi trudila, da bi letos zatrika vsako javno znamenje božiča. Beograjski list „Politika“ je posvetil cel uvodnik, da bi obsodil prodajo gramofonskih plošč v Subotici, na katerih so domače božične pesmice.

Spričo vseh teh pojavov še hujšega zatiranja vere in Cerkev bo morda umešno zapisati, kar smo brali o zborovanju organizacije „The World Council of Churches“, ki se je vršilo pred božičem v Nairobiju v Keniji v Afriki. Predložena je bila temu kongresu sledeča resolucija: „Svetovni svet cerkva, zaskrbljen zaradi omejevanja verskih svobod, zlasti v ZSSR, spoštljivo zahteva od vlade ZSSR, da izpolni Načelo 7 helsinškega dogovora.“

Resolucija je bila — odklonjena... Kdo se bo sedaj še upal upreti sili brezboštva?

L. P.

vence v Italiji, in to prav v dneh, ko se naša javnost pripravlja na proces v zvezi z Rižarno in v dneh, ko se zaključujejo slavnosti 30-letnice padca fašizma.

Če boste glasovali proti slovenskemu jeziku, je zaključil dr. Štoka, pomeni, da boste na tak način preklkali vse lepe besede o dialogu, prijateljstvu med narodi in pravičnosti na tem delu sveta. Pomeni tudi, da boste glasovali proti duhu sporazuma med Italijo in Jugoslavijo v Osinu.

Dr. Štoka je demonstrativno zaključil svoj govor v slovenščini. Medtem ko ga je nekajkrat z zvoncem prekinil predsednik zbornice Pittoni, je slovenski svetovalec dejal:

„Zaključujem v slovenščini, gospod predsednik, gospodje svetovalci, vedite da se pravica našega jezika, našega naroda, našega ljudstva ne da zadušiti, ampak da bo prišel čas, ko si bomo Slovenci izborili pravico govoriti v slovenskem jeziku v vseh izvoljenih svetih, torej tudi v deželnem svetu Furlanije-Juljske krajine.“

Kot pa se vedno dogaja, so Slovenci v zamejstvu v boju za svoje pravice osamljeni. Kajti, čeprav so vsaj navidezno v deželnem zboru pritegnili poziciji Slovenske skupnosti komunisti in socialisti, so predstavniki istih strank mirno obsedeli na svojem mestu, ko je v tržaški občinski zbornici svetovalec Dolhar demonstrativno zapustil zbornico. Takrat ni nihče niti z mezingem mignil v korist slovenskega jezika. Pomolči pa seveda tudi nimajo iz matične domovine. Ne ljubljanska ne beograjska vlada se ne zanimata za boj zamejskih Slovencev.

Zato se v goriškem Katoliškem Glasu člankar T. D. upravičeno vprašuje: „Ali bomo zopet prepuščeni na milost in nemilost svoji sicer kremeniti dobri volji in neumrljivi narodni zavesti tako, kot smo bili pravzaprav vso novjšo zamejsko zgodovino?“

Istra ni bila nikdar italijanska

V listu „Iskra“ z dne 1. decembra 1975, ki izhaja v Muenchnu v Nemčiji, je D. R. Ačimović napisal nekaj misli pod naslovom „Vreme u kome živimo“ (Čas, v katerem živimo). Eno izmed teh razmišljanj je posvečeno conu B, ki je bila nedavno s pogodbo med Jugoslavijo in Italijo definitivno pripojena Jugoslaviji, dočim je bila istočasno cona A definitivno pripojena Italiji. Kar nas je v omenjenem članku posebno začudilo, je trditev, da „je Italija z omeneno pogodbo izgubila vso Istru ki je bila latinska in italijanske na veke („kroz vekove“).

Ta trditev je v popolnem nasprotju z zgodovinsko resnico in ne velja niti za večinski hrvaški del Istre in prav tako ne za manjši slovenski del Istre v Tržaškem zalivu. Razni zgodovinski dokumenti in razne statistike in ljudska štetja ki so jih napravile oblasti, ki niso bile naklonjene Slovencev in Hrvatov, dokazujejo, da so bili Italijani v Istri vedno v veliki manjšini. Tudi to je dokazano, da niso bili Italijani avtohtono (prvotno) prebivalstvo Istre, ampak so bili priseljenci iz Apeninskega polotoka in še ti, so se naselili samo po nekaterih obrežnih mestih.

Že Aeneas Silvius Piccolomini, ki je bil tržaški škof, predno je bil izvoljen za papeža z imenom Pij II., je v 15. stoletju zapisal: „Istrijani so Slovani. Ni važno, ako v obalnih krajih uporabljajo italijanski jezik. Poznajmo namreč oba (jezika).“

Znani italijanski politik Cavour je nasprotoval šovinističnim zahtevam nekaterih Italijanov, ki so zahtevali, da se priključita Dalmacija in Istra Italiji. Leta 1860 je zapisal: „Dobro mi je znano, da so na obaln h predelih italijanska središča. Toda na deželi je vse prebivalstvo slovensko. Če bomo zahtevali te kraje zase in s tem zaprli velikemu delu centralne Evrope dohod na

(Nad. na 2. str.)

Con la guardia baja

En un reciente artículo, publicado por „La Prensa“ de Buenos Aires, y titulado „El precio de la libertad“, Pedro Ancarola enjuicia el fenómeno de la socialización. Dice allí entre otros conceptos:

„El elemento socialización, con su extraordinario poder mimético y su facultad para reproducirse sin problemas en el medio más hostil, amenaza con adueñarse del alma del mundo. Lo que vulgarmente se denomina *anticomunismo* (para abarcar todos los matices del pensamiento moderno inspirado en la libertad, en la propiedad privada, en la nacionalidad, en el espíritu o en la trascendencia) ha bajado mucho la guardia en lo que va de estos últimos quince años, desde los famosos escarceos de Khrushchev hasta hoy. Ha perdido militancia. No sólo convive pacíficamente con la „distinción“ impuesta por los dos grandes ámbitos de la política internacional, sino que viene aceptando, cada día con mayor languidez, formas marxistas de vida. Estamos cansados de ver que se discuten experimentos que pueden exhibirse como mejores o peores que los experimentos capitalistas o corporativistas, mientras se descuida y se abrevia el veneno que brota de las raíces del problema. Si a una actitud generalizada de tolerancia a los diversos sistemas políticos marxistas se suma la inadvertencia del foco infeccioso verdadero, que está engarzado en el núcleo mismo de la creación, que es una de las tendencias negativas de la complejidad humana, una de las inclinaciones hacia abajo que la inteligencia y la voluntad del hombre deben remontar en su lucha por la manumisión integral, si vamos a ser tan ciegos como las estatuas griegas y tan ajenos a las categorías „espíritu“ como los filósofos que las contemplaban, podemos dar por perdida la batalla. Después sobrevienen las grandes sorpresas al estilo peruano o portugués.“

POBRATENJE LJUBLJANE S CLEVELANDOM

SAMO PARTIJI V KORIST

V zadnji številki našega lista smo pisali o naporih ljubljanskega režima, da bi dosegel „pobratenje“ slovenske prestolnice z mestom Clevelandom.

Mnogi clevelandski Slovenci so hitro spregledali slovenski partijski zli namen, ki se skriva za predlogom in ga takoj zavrnili, medtem ko se je nekaj ljudi le našlo, da ga zagovarjajo, ne da bi vedeli prav za prav zakaj; vse le na neki čustveni podlagi. Toda pozabljajo, da ljubljanskih partijcev pri tem ne vodijo čustva, temveč hladna politična preračunljivost.

Pravilno je zato Ameriška Domovina v dveh uvodnikih 30. januarja in 2. februarja t. l. med drugim v zvezi s tem pribila:

Predlog nekaterih ljudi v clevelandski mestni hiši za sestrstvo Clevelanda z Ljubljano, glavnim mestom Slovenije, je bil med Slovenci Clevelanda različno sprejet. Ko ga tisti, ki so v kaki zvezi z mestno hišo ali imajo kake posebne zveze z Jugoslavijo, večinoma podpirajo, ga večji del ostalih Slovencev v našem mestu zavrača ali pa vsaj resno dvomi v njegovo smiselnost.

Za sklenitev sestrstva med Clevelandom in Ljubljano danes ni mogoče navesti vzrokov za sklepanje sestrstva med mesti v zavezniskih državah, ki so žrtvovala in trpela za iste cilje. Cleveland je mesto v kapitalistični Ameriki, s priseljenci z vsega sveta in s še posebno številnimi begunci iz komunističnih držav Srednje in Vzhodne Evrope, med njimi tudi z velikim številom Slovencev, Hrvatov in Srbov. Ljubljana je glavno mesto Socialistične republike Jugoslavije, ki načrtno podpira „osvobodilna gibanja“ po vsem svetu.

Združene države so se tem „osvobodilnim gibanjem“ ki jih običajno imenujemo komunistične revolucije, upirale z oboroženo silo vsa povojna leta, ko so se trudile in uspešno zavirale širjenje komunistične oblasti v Evropi, Aziji, Latinski Ameriki in Afriki. Za to je dalo življenje veliko Amerikancev, med njimi tudi precej ameriških Slovencev! Ta boj je stal ZDA težke bilijone.

Ko so pretekli mesec imeli v Jugoslaviji „teden solidarnosti z osvobodilnimi gibanji“, je predsednik jugoslovanskega koordinacijskega odbora za pomoč osvobodilnim gibanjem in žrtvam imperialističnega nasilja Jože Božič izjavil, da „izraža to našo zunanjepolitično orientacijo ter je sestavni del trajne opredelitve socialistične in nevrščene Jugoslavije.“ Ljubljansko in drugo režimsko časopisje v Jugoslaviji stalno napada ZDA, jim očita „kapitalistično izkoriščanje“ in jih dolži „imperializma“!

Med Clevelandom in Ljubljano je torej v tem pogledu težko najti kako skupnost smotrov in naporov. Ti so na uradni ravni popolnoma različni in celo nasprotni.

Ljubljana je glavno mesto SR Slovenije, ene od 6 republik SFR Jugoslavije. Ta je veljala do pred tremi leti za „najliberalnejšo komunistično državo Evrope“, kot je to zapisal M. W. Browne v New York Timesu 22. januarja 1976 v obsežnem poročilu iz Beograda, pa sedaj bolj in bolj stiska vse, ki se ne strinjajo z njeno uradno komunistično linijo. Browne je zapisal, da ima Jugoslavija sedaj največ političnih jetnikov v vsej komunistični Evropi z izjemo Sovjetske zveze. Ko je v Sovjetski zvezi 10.000 političnih jetnikov, jih je po podatku Browneja v Jugoslaviji okoli 8.000 ali sorazmerno po številu prebivalstva desetkrat toliko kot v ZSSR!

ZDA so voditelj svobodnega sveta, branilec svobode, v prvi vrsti tudi vseh človekovih svobod, SFR Jugoslavija je za enkrat glavna uničevalka politične, verske in splošne človekove svobode, kot je to ugotovil v omenjenem članku M. W. Browne.

Ta v svojem poročilu iz Beograda poudarja, da jugoslovanski režim ni zadovoljen samo s tem, da drži za vrat vse ljudi doma, rad bi to dosegel tudi pri izseljencih, med katere zato pošilja svoje agente. V Beogradu to javno priznavajo in se s tem celo postavljajo menda v upanju, da bi izseljence „prestrašili“, ker da tudi na tujem niso na varnem, ker tudi tja seže roka jugoslovanskega komunističnega nasilja!

Nekdo je dejal, da je bolje trgovati, kot se vojskovati. Na splošno to velja, toda so trenutki, ko je treba prijeti za puško in pozabiti na trgovino in dobiček! Tak trenutek je, ko je v nevarnosti svoboda! Da je svoboda v Ljubljani in v Sloveniji splošno v nevarnosti, da je zatirana in v dobri meri stvarno zatirta, to je potrdil sam New York Times, ki je imel v preteklosti vedno prijazno in dobro besedo za jugoslovanski komunistični režim!

Ker je Jugoslavija del komunistične zarote za razširitev komunistične oblasti nad vsem svetom, dela torej tudi proti naši svobodi. Mar naj jo pri tem res sami podpiramo?

Komu naj torej sestrstvo Clevelanda in Ljubljane koristi? Clevelandu očitno ne! Lahko koristi samo Ljubljani, se pravi, njenemu komunističnemu režimu, ki bi rad svoje ideje širil med slovenskimi priseljenci v ZDA! Komar je torej za našo svobodo, za ohranitev našega političnega, socialnega in gospodarskega reda, se za sestrstvo Clevelanda z Ljubljano res ne mora vneti!

Tako Ameriška Domovina. Edino pravilno stališče: odklon slehernega sodelovanja s slovensko in jugoslovansko KP! Svobodni demokratični Slovenci po vsem svetu se pridružujejo svojim svobodnim demokratičnim bratom v Clevelandu v njihovem nastopu proti zahrbtnim propagandnim trikoma slovenske partije.